

สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร
agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
หยุดเผา	1	เกษตรฯ กวามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	เว็บไซต์สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร
	2	เกษตรฯ กวามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	เว็บไซต์สมาคมสื่อมวลชนเกษตร
	3	เกษตรกรภาคเหนือ นำร่องต่อยอดทักษะ ความรู้ บาริสต้า สู่การค้นหายุคเด่นกาแฟเฉพาะตัว และการผลิตกาแฟคุณภาพ	เว็บไซต์ไทยแลนด์พลัส
ส่วนภูมิภาค			
เกษตรกรรุ่นใหม่	4	“จันทรเรื่องฟาร์ม” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองชลบุรี เชียงพาณิชย์	เว็บไซต์ The World Bizs
	5	“จันทรเรื่องฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองชลบุรีต่อผู้ประกอบการในอนาคต	เว็บไซต์ The News Online
	6	จันทรเรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองชลบุรีต่อผู้ประกอบการในอนาคต	เว็บไซต์ CN Chanel News
	7	“จันทรเรื่องฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ อ.ชลบุรี จ.จันทบุรีแหล่งบ่มเพาะเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต	เว็บไซต์เรื่องเล่าข่าวเกษตร
	8	“จันทรเรื่องฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ อ.ชลบุรี จ.จันทบุรีแหล่งบ่มเพาะเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต	FB: เรื่องเล่าข่าวเกษตร
อบรม	9	เกษตรจังหวัดเพชรบุรี พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี (To be DOAE Good Mentor) รุ่นที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และเข้าใจบทบาทของการเป็นพี่เลี้ยง สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการเป็นพี่เลี้ยงได้อย่างเหมาะสม	เว็บไซต์ NBT Connex
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	10	เกษตรจังหวัดแพร่ ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่รับประโยชน์อ่างเก็บน้ำแม่แคมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เว็บไซต์ NBT Connex

ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
ไม่ผล	11	ชาวสวนมะม่วงวังทับไทรเมืองชาละวันครวญราคาผลผลิตตกทุบ เชิญชวนคนไทยช่วยกันบริโภคผลไม้ไทย	เว็บไซต์สยามรัฐ
	12	ชาวสวนมะม่วงพิจิตร โอตราคาผลผลิตตกต่ำหนัก	เว็บไซต์ไทยโพสต์
หยุดเผา	13	จัดกิจกรรมรณรงค์ไกลบตอซัง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5	เว็บไซต์ NBT Connext
	14	รอยเอ็ด - จัดกิจกรรมรณรงค์ไกลบตอซัง เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5	FB: สวท.รอยเอ็ด FM 94 MHz
	15	รอยเอ็ด ไกลบตอซัง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5	FB: สำนักงาน ประชาสัมพันธ์จังหวัด ร้อยเอ็ด
	16	รอยเอ็ด...จังหวัดร้อยเอ็ด “เจ๋ง” ไกลบตอซังขาว เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5	เว็บไซต์ 77 ชาวเด็ด
	17	สั่งห้ามเผา แก่ที่ผิว? ลดฝุ่นจิ๋วด้วยชีวิตจิ๋ว “จุลินทรีย์”	เว็บไซต์ policywatch
MOU	18	สสจ. 5 สงขลา และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทหารเรือแนวทาง ขับเคลื่อนความร่วมมือทางวิชาการและสนับสนุนการส่งเสริม การเกษตรในพื้นที่ภาคใต้	เว็บไซต์สมิหราไหม้
อารักขาพืช	19	กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง แจงเกษตรกรรเผา ระวังการระบาดหนอนหน้าแมวในปาล์มน้ำมัน	เว็บไซต์ NBT Connext

สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามเผา

ลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นต่อแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผา ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายไพรัตน์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนรูปในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนียและกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตรของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วนคือ

1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568

เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้วปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาระบุเกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่าการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570

4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซึ่ง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่าน เพราะมีทางออกที่ชัดเจนว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารื้อเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

.....

สมาคมสื่อมวลชนเกษตร

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นตอแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนรูปในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนียและกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตรของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วนคือ

1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรที่ได้รับทราบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้วปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไร่เกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่าการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570

4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซึ่ง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่าน เพราะมีทางออกที่ชัดเจนว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

.....

เกษตรกรรมภาคเหนือ นำร่องต่อยอดทักษะ ความรู้ บาริสต้า
 สู่อุตสาหกรรมกาแฟเด่นกาแฟเฉพาะตัว และการผลิตกาแฟคุณภาพ

จากนโยบายส่งเสริมการปลูกและผลิตกาแฟคุณภาพในพื้นที่ภาคเหนือของกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “บาริสต้าขั้นพื้นฐาน” ประจำปี 2567 ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า (Arabica) และพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทดแทนการนำเข้ากาแฟจากต่างประเทศ โดยจะมีการสนับสนุนทั้งพันธุ์ดี เทคโนโลยีนวัตกรรมที่เหมาะสม การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะการพัฒนาอัตลักษณ์ การคั่วกาแฟ ของไทยด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม แล้วพัฒนาไปสู่การเป็นกาแฟพิเศษ specialty coffee ซึ่งมีมูลค่าสูง ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตของเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้จัดทำหลักสูตร “บาริสต้าขั้นพื้นฐาน” เพื่อพัฒนาให้เกษตรกร 4 กลุ่ม ประกอบด้วย Young Smart Farmer (YSF) Smart Farmer (SF) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกแปลงใหญ่ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือให้มีความรู้ทักษะด้านการเป็นบาริสต้าขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศิลปะการชงกาแฟ และความเฉพาะตัวของกาแฟ specialty เป็นการจุดประกายแนวคิดให้เกษตรกรหันมาใส่ใจกระบวนการผลิตกาแฟตั้งแต่การปลูก การให้ความสำคัญกับสภาพดิน การเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และตอบโจทย์ความต้องการของตลาด กระบวนการปลูก การดูแลบำรุงต้น การเก็บเกี่ยวและกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว กระบวนการแปรรูป เพื่อให้ได้ผลผลิตเมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมความรู้และทักษะ ด้าน “Aroma & Flavor” และ “Sensory Skill” คือสัมผัสด้านกลิ่นและรสชาติ สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดกาแฟที่ผลิต เพื่อพัฒนา

ผลผลิตให้ดียิ่งขึ้น และนำเมล็ดกาแฟไปทำเป็นเครื่องต้มร้อนและเย็นที่มีรสชาติดี เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างรายได้เสริม อีกทั้งยังเพิ่มพูนความรู้ด้านการตลาดสำหรับธุรกิจกาแฟอีกด้วย

จากการอบรมดังกล่าว ประสบความสำเร็จด้วยดี เกษตรกรสามารถต่อยอดความรู้สู่กาแฟของตนเอง ได้หลายด้าน ได้แก่ 1) การเพาะปลูก เช่น การคัดเลือกสายพันธุ์กาแฟที่เหมาะสมกับพื้นที่การปรับสภาพแวดล้อมในสวนกาแฟให้เหมาะสมกับการปลูกกาแฟได้เป็นอย่างดี อาทิ การปรับสภาพร่มเงาในสวนกาแฟอาราบิกา เนื่องจากกาแฟที่อยู่ในร่มเงาจะทำให้กาแฟสุกช้า เมื่อสุกช้าก็จะสามารถสะสมอาหารได้ดีขึ้น การใช้อินทรีย์วัตถุที่มีธาตุฟอสฟอรัสสูงมาปรับปรุงดินเพื่อสร้างกาแฟที่มี Taste Note ที่โดดเด่น เป็นต้น 2) การแปรรูปกาแฟ เช่น การค้นหาลักษณะเฉพาะของกาแฟตนเอง จากทักษะ Aroma & Flavor และ Sensory Skill และการนำความรู้ทักษะการปรับโดส เพื่อปรับสูตรกาแฟร้อน – เย็น การตั้งค่าเครื่องชงกาแฟที่ถูกต้อง การปรับเบอร์บดของเครื่องบดกาแฟที่เหมาะสม การคัดเลือกวัตถุดิบส่วนผสมของเครื่องดื่มกาแฟ เช่น นม ซึ่งทำให้กาแฟมีรสชาติดีกลมกล่อมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้เสริมเทคนิคการสตีมนม และการขึ้นลายลาเต้อาร์ต เพื่อตกแต่งกาแฟร้อนให้สวยงาม น่าดื่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและนำความรู้ไปต่อยอดจนมีผลงานโดดเด่น ประกอบด้วย

1) นายสิทธิ นิยมเพิ่มพร เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบันปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า จำนวน 10 ไร่ ที่ผ่านมาประสบปัญหาเรื่องขาดความรู้ในการคัดเมล็ดกาแฟ ทำให้มีเมล็ดกาแฟดิบ เมล็ดกาแฟแตกหัก เมล็ดที่โดนแมลงเจาะปนเปื้อนไปบ้าง จึงทำให้เมล็ดกาแฟที่ได้มีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร หลังการอบรมได้นำความรู้การคัดเมล็ดกาแฟคุณภาพมาใช้ปรับปรุงในไร่ อีกทั้งยังนำความรู้จากการฝึก Sensory skills มาทดสอบรสชาติ เพื่อหาลักษณะเฉพาะ (Character) และจุดเด่นกาแฟของตนเอง โดยพบว่า Taste Note กาแฟของตนเองนั้นเป็นกาแฟที่ดี มีรสชาติหวานมาก เปรี้ยวกลาง ขมน้อย และนำเอกลักษณ์ดังกล่าวมาเพิ่มมูลค่าให้เมล็ดกาแฟด้วยการแปรรูป โดยจากเดิมขายเป็นกาแฟกะลา ราคา 160 บาท/ กิโลกรัม สู่การพัฒนาการขายเมล็ดกาแฟคั่วร่วมด้วย ทั้งแบบคั่วอ่อน คั่วกลาง และคั่วเข้ม สามารถขายได้ราคา 750บาท/ กิโลกรัม ซึ่งปัจจุบันมีตลาดตรงโดยส่งให้ร้านประจำที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 20 กิโลกรัม/เดือน นับเป็นการสร้างรายได้เพิ่มเติมเป็นอย่างดี

2) นายศิริสันต์ บุญมี เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในอดีตครอบครัวปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า และขายส่งกาแฟกะลาให้กับโครงการหลวง ต่อมาเกิดแนวคิดอยากเปิดร้านกาแฟเป็นของตนเอง หลังผ่านการอบรมได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ เช่น การคัดเมล็ดกาแฟคุณภาพที่ละเอียดขึ้น การรับรู้ถึงกลิ่นและรสชาติกาแฟที่ดี ทำให้ค้นพบว่ากาแฟที่ครอบครัวตนเองปลูกเป็นกาแฟที่ดีมีคุณภาพสูงกว่าท้องตลาด อีกทั้งยังสามารถปรับสูตรกาแฟให้ได้รับรสชาติที่ดีขึ้น นำไปสู่การวางแผนธุรกิจและเปิดร้านกาแฟแบบ food truck ในชื่อว่า “JAH PAI PAI” (จะไปปาย) ได้สำเร็จ ตั้งอยู่ ณ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้บริการเครื่องดื่มกาแฟและอื่นๆ รวมถึงจำหน่ายเมล็ดกาแฟคั่ว ทำให้สามารถต่อยอดธุรกิจกาแฟของครอบครัวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวสามารถขายเครื่องดื่มกาแฟได้มากถึงประมาณ 100 แก้ว/วัน ส่วนช่วงเวลาอื่นๆ จะขายเครื่องดื่มกาแฟได้เฉลี่ยประมาณ 40-50 แก้ว/วัน นับเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เป็นพื้นที่สูงอยู่เหนือจากระดับน้ำทะเลประมาณ 800 – 1,000 เมตร สภาพอากาศจึงมีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและผลิตกาแฟที่มีคุณภาพ กาแฟที่ได้มีกลิ่นหอมที่

เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งแล้วได้รสชาติที่กลมกล่อม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีแนวทางการส่งเสริมการปลูกกาแฟให้สอดคล้องกับอุปสงค์อุปทานในพื้นที่ที่มีเป้าหมายเพื่อการทดแทนการนำเข้า และเพื่อรองรับความต้องการการบริโภคกาแฟที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจภายในประเทศ แต่ด้วยปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก จึงเป็นโอกาสและความท้าทายของไทยที่จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในสินค้ากาแฟคุณภาพสูง ที่มีพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการเพาะปลูกบนที่สูง High Land มากกว่า 30% ของพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างความเข้าใจร่วมกันของทุกภาคส่วน ประกอบกับการประเมินความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้น พฤติกรรมและอำนาจซื้อของผู้ดื่มกาแฟ การประเมินศักยภาพของพื้นที่ปลูกที่ต้องพิจารณาความเหมาะสมในทุกปัจจัย ทั้งด้านระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล อุณหภูมิความชื้นของแสง ธาตุอาหารในดิน ปริมาณฝนและน้ำท่า สายพันธุ์กาแฟที่เหมาะสมและมีอนาคต ด้านตลาด มีความจำเพาะและสร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามผลกระทบของภาวะโลกร้อน การสร้างและพัฒนาระบบการตรวจสอบรับรองสายพันธุ์ แหล่งเพาะต้นกล้าพันธุ์ดี กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค การพัฒนาทักษะของเกษตรกรให้มีผลิตภาพการผลิตสูง นอกจากนี้ ยังต้องมีการประเมินขนาดการผลิตที่เหมาะสมกับเกษตรกรแต่ละราย เพื่อสร้างการประหยัดต่อขนาด Economic of Scale เพื่อรักษาระดับความได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศในอนาคต รวมถึงการพัฒนาให้มีกลไกการบริหารจัดการสมดุลอุปสงค์อุปทานของประเทศให้สอดคล้องกับตลาดโลก

.....

“จันทรเรืองฟาร์ม” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองขลุงต่อยอดเชิงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ตั้งแต่ปี 2557 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พัฒนาให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer

ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) ที่มีองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัดในการเชื่อมโยงหน่วยงาน ภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน ร่วมกันพัฒนาและยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร ปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 686 ศูนย์ หนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm) ของ คุณณัฐวุฒิ จันทรเรือง YSF จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่ได้นำเทคโนโลยีและแนวคิดด้าน Smart Farming มาใช้พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่

จันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ องค์ความรู้ควบคู่งานวิจัย หลักการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเป็นแหล่งบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต โดยมีคุณณัฐภูมิ จันทร์เรื่อง หรือณัฐ Young Smart Farmer ปี 2563 เป็นเจ้าของศูนย์ ซึ่งคุณณัฐถือเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจในการทำเกษตรเนื่องจากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากการทำสวนผลไม้มากกว่า 10 ปี และมองเห็นความสำคัญของอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัว ส่งเสียตนเองจนเรียนจบปริญญาโท ด้านพลังงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกษตรอัจฉริยะด้วยระบบหุ่นยนต์และการควบคุมอัตโนมัติ จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาปรับใช้ และพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดต้นทุนการจ้างแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีแนวคิดในการทำธุรกิจเกษตรของ “จันทร์เรื่องฟาร์ม” กับผลไม่ยอดฮิตอย่าง ทุเรียน มังคุด ที่เป็นที่ยอมรับทั้งไทยและต่างประเทศ มีการพัฒนา เพิ่มมูลค่า แปรรูปผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และได้เล็งเห็นโอกาสในธุรกิจ Wolffia (วูล์ฟเฟีย) หรือไข่น้ำ หรือไข่น้ำ ฟิชจีว ที่มีโปรตีนสูง ไฟเบอร์ และกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และสามารถผลิตไข่น้ำได้โดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีมาตรฐานการผลิต นับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรได้เป็นอย่างดี จากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ภายในฟาร์ม พัฒนาสวนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่ให้กับชุมชน ได้เข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดอาชีพให้กับตนเองได้ โดยจันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีประเด็นวิชาการในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

ได้มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farming) มาใช้ในสวนเพื่อลดการใช้แรงงานคน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- ระบบ Smart Farm เป็นระบบที่ควบคุมสวนไม้ผลแบบครบวงจร ทั้งการให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม การใช้รถบังคับตัดหญ้า และการใช้โดรนเพื่อการเกษตร ฯลฯ
- การทำ QR Code ให้ต้นไม้แต่ละต้น เพื่อบันทึกข้อมูลการให้น้ำและสารอาหารแก่พืช รวมทั้งติดตามปัญหาโรคพืช ซึ่งการทำวิธีนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม
- ระบบการเลี้ยงผ้าแนวตั้งอัตโนมัติ ควบคุมการจัดการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถควบคุมค่า pH EC ผ่านมือถือ และจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาการเกษตรด้วยงานวิจัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัย และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เกิดเป็นระบบเลี้ยงผ้าแนวตั้ง และแนวทางการผลิตผ้าที่ดี (GAP) แห่งแรกของประเทศไทย

2. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน มีดังนี้

- มาตรฐานการผลิต ได้แก่ GAP พืช (ผ้า ทุเรียน มังคุด ลองกอง)
- มาตรฐานการแปรรูป ได้แก่ GMP ออย. HACCP ฮาลาล
- มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2564

3. ด้านการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป นำนวัตกรรมด้านการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่หลากหลาย เช่น ผงผ้าซาเขียว บะหมี่ผ้า คุกกี้ธัญพืชผสมโปรตีนผ้า และไอศกรีมผ้า เป็นต้น

4. ด้านการตลาดได้มีการทำตลาดออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Facebook /TikTok /Shopee รวมทั้งตลาดออฟไลน์ เช่น การขายหน้าร้าน Modern trade และตลาดต่างประเทศ และใช้ทุกช่องทางตลาดออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กว้างขวาง

5. ด้านการขยายผล มีการรวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชนทำการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรตามฤดูกาล ทำเบเกอรี่ และเปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการสวนผลไม้ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ยังมีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าแปรรูปไข่ผ้า ให้มีความหลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สารสกัดผ้า ใส่ในเครื่องสำอาง Protein – Hydrolysis เป็นต้น ผู้ที่สนใจอยากเข้าไปเยี่ยมชมเรียนรู้ ที่ “จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

.....

“จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองขลุงต่อผู้ประกอบการในอนาคต

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ตั้งแต่ปี 2557 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พัฒนาให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer

ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) ที่มีองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัดในการเชื่อมโยงหน่วยงาน ภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน ร่วมกันพัฒนาและยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร ปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 686 ศูนย์ หนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm) ของ คุณณัฐวุฒิ จันทรเรือง YSF จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่ได้นำเทคโนโลยีและแนวคิดด้าน Smart Farming มาใช้พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่

จันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ องค์กรความรู้ควบคู่งานวิจัย หลักการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเป็นแหล่งบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต โดยมีคุณณัฐภูมิ จันทร์เรื่อง หรือณัฐ Young Smart Farmer ปี 2563 เป็นเจ้าของศูนย์ ซึ่งคุณณัฐถือเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจในการทำเกษตรเนื่องจากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากการทำสวนผลไม้มากกว่า 10 ปี และมองเห็นความสำคัญของอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัว ส่งเสียตนเองจนเรียนจบปริญญาโท ด้านพลังงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกษตรอัจฉริยะด้วยระบบหุ่นยนต์และการควบคุมอัตโนมัติ จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาปรับใช้ และพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดต้นทุนการจ้างแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีแนวคิดในการทำธุรกิจเกษตรของ “จันทร์เรื่องฟาร์ม” กับผลไม่ยอดฮิตอย่าง ทุเรียน มังคุด ที่เป็นที่นิยมทั้งไทยและต่างประเทศ มีการพัฒนา เพิ่มมูลค่า แปรรูปผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และได้เล็งเห็นโอกาสในธุรกิจ Wolffia (วูล์ฟเฟีย) หรือไข่น้ำ หรือไข่น้ำ ฟิชจีว ที่มีโปรตีนสูง ไฟเบอร์ และกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และสามารถผลิตไข่น้ำได้โดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีมาตรฐานการผลิต นับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรได้เป็นอย่างดี จากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ภายในฟาร์ม พัฒนาสวนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่ให้กับชุมชน ได้เข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดอาชีพให้กับตนเองได้ โดยจันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีประเด็นวิชาการในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

ได้มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farming) มาใช้ในสวนเพื่อลดการใช้แรงงานคน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- ระบบ Smart Farm เป็นระบบที่ควบคุมสวนไม้ผลแบบครบวงจร ทั้งการให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม การใช้รถบังคับตัดหญ้า และการใช้โดรนเพื่อการเกษตร ฯลฯ

- การทำ QR Code ให้ต้นไม้แต่ละต้น เพื่อบันทึกข้อมูลการให้น้ำและสารอาหารแก่พืช รวมทั้งติดตามปัญหาโรคพืช ซึ่งการทำวิธีนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

- ระบบการเลี้ยงผ้าแนวตั้งอัตโนมัติ ควบคุมการจัดการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถควบคุมค่า pH EC ผ่านมือถือ และจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาการเกษตรด้วยงานวิจัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัย และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เกิดเป็นระบบเลี้ยงผ้าแนวตั้ง และแนวทางการผลิตผ้าที่ดี (GAP) แห่งแรกของประเทศไทย

2. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน มีดังนี้

- มาตรฐานการผลิต ได้แก่ GAP พืช (ผ้า ทุเรียน มังคุด ลองกอง)

- มาตรฐานการแปรรูป ได้แก่ GMP ออย. HACCP ฮาลาล

- มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2564

3. ด้านการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป นำนวัตกรรมด้านการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่หลากหลาย เช่น ผงผ้าซาเขียว บะหมี่ผ้า คุกกี้ธัญพืชผสมโปรตีนผ้า และไอศกรีมผ้า เป็นต้น

4. ด้านการตลาดได้มีการทำตลาดออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Facebook /TikTok /Shopee รวมทั้งตลาดออฟไลน์ เช่น การขายหน้าร้าน Modern trade และตลาดต่างประเทศ และใช้ทุกช่องทางตลาดออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กว้างขวาง

5. ด้านการขยายผล มีการรวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชนทำการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรตามฤดูกาล ทำเบเกอรี่ และเปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการสวนผลไม้ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ยังมีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าแปรรูปไข่ผ้า ให้มีความหลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สารสกัดผ้า ใส่ในเครื่องสำอาง Protein – Hydrolysis เป็นต้น ผู้ที่สนใจอยากเข้าไปเยี่ยมชมเรียนรู้ที่ “จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

.....

จันทร์เรืองฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เมืองขลุงต่อผู้ประกอบการในอนาคต

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ตั้งแต่ปี 2557 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พัฒนาให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer

ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) ที่มีองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัดในการเชื่อมโยงหน่วยงาน ภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน ร่วมกันพัฒนาและยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร ปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 686 ศูนย์ หนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ จันทร์เรืองฟาร์ม (JR Farm) ของ คุณณัฐรุฉิ จันทร์เรือง YSF จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่ได้นำเทคโนโลยีและแนวคิดด้าน Smart Farming มาใช้พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่

จันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ องค์กรความรู้ควบคู่งานวิจัย หลักการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเป็นแหล่งบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต โดยมีคุณณัฐภูมิ จันทร์เรื่อง หรือณัฐ Young Smart Farmer ปี 2563 เป็นเจ้าของศูนย์ ซึ่งคุณณัฐถือเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจในการทำเกษตรเนื่องจากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากการทำสวนผลไม้มากกว่า 10 ปี และมองเห็นความสำคัญของอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัว ส่งเสียตนเองจนเรียนจบปริญญาโท ด้านพลังงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกษตรอัจฉริยะด้วยระบบหุ่นยนต์และการควบคุมอัตโนมัติ จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาปรับใช้ และพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดต้นทุนการจ้างแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีแนวคิดในการทำธุรกิจเกษตรของ “จันทร์เรื่องฟาร์ม” กับผลไม่ยอดฮิตอย่าง ทุเรียน มังคุด ที่เป็นที่นิยมทั้งไทยและต่างประเทศ มีการพัฒนา เพิ่มมูลค่า แปรรูปผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และได้เล็งเห็นโอกาสในธุรกิจ Wolffia (วูล์ฟเฟีย) หรือไข่น้ำ หรือไข่น้ำ ฟิชจีว ที่มีโปรตีนสูง ไฟเบอร์ และกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และสามารถผลิตไข่น้ำได้โดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีมาตรฐานการผลิต นับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรได้เป็นอย่างดี จากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ภายในฟาร์ม พัฒนาสวนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่ให้กับชุมชน ได้เข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดอาชีพให้กับตนเองได้ โดยจันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีประเด็นวิชาการในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

ได้มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farming) มาใช้ในสวนเพื่อลดการใช้แรงงานคน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- ระบบ Smart Farm เป็นระบบที่ควบคุมสวนไม้ผลแบบครบวงจร ทั้งการให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม การใช้รถบังคับตัดหญ้า และการใช้โดรนเพื่อการเกษตร ฯลฯ

- การทำ QR Code ให้ต้นไม้แต่ละต้น เพื่อบันทึกข้อมูลการให้น้ำและสารอาหารแก่พืช รวมทั้งติดตามปัญหาโรคพืช ซึ่งการทำวิธีนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

- ระบบการเลี้ยงผ้าแนวตั้งอัตโนมัติ ควบคุมการจัดการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถควบคุมค่า pH EC ผ่านมือถือ และจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาการเกษตรด้วยงานวิจัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัย และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เกิดเป็นระบบเลี้ยงผ้าแนวตั้ง และแนวทางการผลิตผ้าที่ดี (GAP) แห่งแรกของประเทศไทย

2. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน มีดังนี้

- มาตรฐานการผลิต ได้แก่ GAP พืช (ผ้า ทุเรียน มังคุด ลองกอง)

- มาตรฐานการแปรรูป ได้แก่ GMP ออย. HACCP ฮาลาล

- มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2564

3. ด้านการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป นำนวัตกรรมด้านการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่หลากหลาย เช่น ผงผ้าซาเขียว บะหมี่ผ้า คุกกี้ธัญพืชผสมโปรตีนผ้า และไอศกรีมผ้า เป็นต้น

4. ด้านการตลาดได้มีการทำตลาดออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Facebook /TikTok /Shopee รวมทั้งตลาดออฟไลน์ เช่น การขายหน้าร้าน Modern trade และตลาดต่างประเทศ และใช้ทุกช่องทางตลาดออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กว้างขวาง

5. ด้านการขยายผล มีการรวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชนทำการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรตามฤดูกาล ทำเบเกอรี่ และเปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการสวนผลไม้ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ยังมีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าแปรรูปไข่ผ้า ให้มีความหลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สารสกัดผ้า ใส่ในเครื่องสำอาง Protein – Hydrolysis เป็นต้น ผู้ที่สนใจอยากเข้าไปเยี่ยมชมเรียนรู้ที่ “จันทรเรืองฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

.....

เรื่องเล่า ชาวเกษตร

“จันท์เรื่องฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ อ.ขลุง จ.จันทบุรี
แหล่งบ่มเพาะเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ตั้งแต่ปี 2557 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พัฒนาให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer

ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) ที่มีองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัดในการเชื่อมโยงหน่วยงาน ภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน ร่วมกันพัฒนาและยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร ปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 686 ศูนย์ หนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ จันท์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ของ คุณณัฐฉัตร จันท์เรื่อง YSF จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่ได้นำเทคโนโลยีและแนวคิดด้าน Smart Farming มาใช้พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่

จันท์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ องค์ความรู้ควบคู่งานวิจัย หลักการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเป็นแหล่งบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต โดยมีคุณณัฐฉัตร จันท์เรื่อง หรือณัฐ Young Smart Farmer ปี 2563 เป็นเจ้าของศูนย์ ซึ่งคุณณัฐถือเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจในการทำการเกษตรเนื่องจากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากการทำสวนผลไม้มากกว่า 10 ปี

และมองเห็นความสำคัญของอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัว ส่งเสียตนเองจนเรียนจบปริญญาโท ด้านพลังงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกษตรอัจฉริยะด้วยระบบหุ่นยนต์และการควบคุมอัตโนมัติ จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาปรับใช้ และพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดต้นทุนการจ้างแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีแนวคิดในการทำธุรกิจเกษตรของ “จันทร์เรื่องฟาร์ม” กับผลไม่ยอดฮิตอย่าง ทุเรียน มังคุด ที่เป็นที่ยอมรับทั้งไทยและต่างประเทศ มีการพัฒนา เพิ่มมูลค่า แปรรูปผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และได้เล็งเห็นโอกาสในธุรกิจ Wolffia (วูล์ฟเฟีย) หรือไข่น้ำ หรือไข่น้ำ ฟิชจีว ที่มีโปรตีนสูง ไฟเบอร์ และกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และสามารถผลิตไข่ผ่าได้โดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีมาตรฐานการผลิต นับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรได้เป็นอย่างดี จากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ ภายในฟาร์ม พัฒนาสวนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่ ให้กับชุมชน ได้เข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดอาชีพให้กับตนเองได้ โดยจันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีประเด็นวิชาการในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

ได้มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farming) มาใช้ในสวนเพื่อลดการใช้แรงงานคน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- ระบบ Smart Farm เป็นระบบที่ควบคุมสวนไม้ผลแบบครบวงจร ทั้งการให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม การใช้รถบังคับตัดหญ้า และการใช้โดรนเพื่อการเกษตร ฯลฯ

- การทำ QR Code ให้ต้นไม้แต่ละต้น เพื่อบันทึกข้อมูลการให้น้ำและสารอาหารแก่พืช รวมทั้งติดตามปัญหาโรคพืช ซึ่งการทำวิธีนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

- ระบบการเลี้ยงผ้าแนวตั้งอัตโนมัติ ควบคุมการจัดการผ่านระบบอินเตอร์เน็ต สามารถควบคุมค่า pH EC ผ่านมือถือ และจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาการเกษตรด้วยงานวิจัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัย และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เกิดเป็นระบบเลี้ยงผ้าแนวตั้ง และแนวทางการผลิตผ้าที่ดี (GAP) แห่งแรกของประเทศไทย

2. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน มีดังนี้

- มาตรฐานการผลิต ได้แก่ GAP พืช (ผ้า ทุเรียน มังคุด ลองกอง)

- มาตรฐานการแปรรูป ได้แก่ GMP ออย. HACCP ฮาลาล

- มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2564

3. ด้านการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป นำนวัตกรรมด้านการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่หลากหลาย เช่น ผงผ้าชาเขียว บะหมี่ผ้า คุกกี้ธัญพืชผสมโปรตีนผ้า และไอศกรีมผ้า เป็นต้น

4. ด้านการตลาดได้มีการทำตลาดออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Facebook /TikTok /Shopee รวมทั้งตลาดออฟไลน์ เช่น การขายหน้าร้าน Modern trade และตลาดต่างประเทศ และใช้ทุกช่องทางตลาดออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กว้างขวาง

5. ด้านการขยายผล มีการรวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชนทำการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรตามฤดูกาล ทำเบเกอรี่ และเปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการสวนผลไม้ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ จันทร์เรืองฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ยังมีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าแปรรูปไข่ผ่า ให้มีความหลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สารสกัดไข่ ใส ในเครื่องสำอาง Protein – Hydrolysis เป็นต้น ผู้ที่สนใจอยากเข้าไปเยี่ยมชมเรียนรู้ ที่ “จันทร์เรืองฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอชลุง จังหวัดจันทบุรี

.....

“จันทร์เรื่องฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ อ.ขลุง จ.จันทบุรี
แหล่งบ่มเพาะเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ตั้งแต่ปี 2557 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 17 – 45 ปี มุ่งเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พัฒนาให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer

ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) ที่มีองค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางการทำงานของเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัดในการเชื่อมโยงหน่วยงาน

ภาคี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และสถาบันการเงิน ร่วมกันพัฒนา และยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร ปัจจุบันมีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 686 ศูนย์ หนึ่งในตัวอย่างความสำเร็จของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ จันท์เรื่อฟาร์ม (JR Farm) ของ คุณณัฐวุฒิ จันท์เรื่อ YSF จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ในอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ที่ได้นำเทคโนโลยีและแนวคิดด้าน Smart Farming มาใช้พัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรในพื้นที่

จันท์เรื่อฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสมัยใหม่ องค์กรความรู้ควบคู่งานวิจัย หลักการธุรกิจเกษตร รวมทั้ง เป็นแหล่งบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรในอนาคต โดยมีคุณณัฐวุฒิ จันท์เรื่อ หรือณัฐ Young Smart Farmer ปี 2563 เป็นเจ้าของศูนย์ ซึ่งคุณณัฐถือเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสนใจในการทำการเกษตรเนื่องจากพื้นฐานครอบครัวที่มาจากการทำสวนผลไม้มากกว่า 10 ปี และมองเห็นความสำคัญของอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัว ส่งเสียตนเองจนเรียนจบปริญญาโท ด้านพลังงาน และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกษตรอัจฉริยะด้วยระบบหุ่นยนต์และการควบคุมอัตโนมัติ จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาปรับใช้ และพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ลดต้นทุนการจ้างแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีแนวคิดในการทำธุรกิจเกษตรของ “จันท์เรื่อฟาร์ม” กับผลไม่ยอดฮิตอย่าง ทุเรียน มังคุด ที่เป็นที่ยนิยมนทั้งไทยและต่างประเทศ มีการพัฒนา เพิ่มมูลค่า แปรรูปผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และได้เล็งเห็นโอกาสในธุรกิจ Wolffia (วูล์ฟเฟีย) หรือไข่น้ำ หรือไข่น้ำ ผีขี้จิว ที่มีโปรตีนสูง ไฟเบอร์ และกรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกาย และสามารถผลิตไข่น้ำได้โดยใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีมาตรฐานการผลิต นับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรได้เป็นอย่างดี จากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ ภายในฟาร์ม พัฒนาสวนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับคนในพื้นที่ ให้กับชุมชน ได้เข้ามาศึกษาและนำไปปรับใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดอาชีพให้กับตนเองได้ โดยจันท์เรื่อฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ มีประเด็นวิชาการในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยน เรียนรู้ให้กับผู้เข้ามาเรียนรู้กับศูนย์ ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

ได้มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farming) มาใช้ในสวนเพื่อลดการใช้แรงงานคน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่

- ระบบ Smart Farm เป็นระบบที่ควบคุมสวนไม้ผลแบบครบวงจร ทั้งการให้น้ำพืชอย่างเหมาะสม การใช้รถบังคับตัดหญ้า และการใช้โดรนเพื่อการเกษตร ฯลฯ

- การทำ QR Code ให้ต้นไม้แต่ละต้น เพื่อบันทึกข้อมูลการให้น้ำและสารอาหารแก่พืช รวมทั้งติดตามปัญหาโรคพืช ซึ่งการทำวิธีนี้จะช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

- ระบบการเลี้ยงน้ำแนวตั้งอัตโนมัติ ควบคุมการจัดการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สามารถควบคุมค่า pH EC ผ่านมือถือ และจัดเก็บข้อมูลอัตโนมัติ การพัฒนาการเกษตรด้วยงานวิจัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัย และ

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) เกิดเป็นระบบเลี้ยงผ้าแนวตั้ง และแนวทางการผลิตผ้าที่ดี (GAP) แห่งแรกของประเทศไทย

2. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน มีดังนี้

- มาตรฐานการผลิต ได้แก่ GAP พีช (ผ้า ทูเรียน มังคุด ลองกอง)
- มาตรฐานการแปรรูป ได้แก่ GMP ออย. HACCP ฮาลาล
- มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2564

3. ด้านการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป นำนวัตกรรมด้านการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตที่หลากหลาย เช่น ผงผ้าซาเซียว บะหมี่ผ้า คุกกี้ธัญพืชผสมโปรตีนผ้า และไอศกรีมผ้า เป็นต้น

4. ด้านการตลาดได้มีการทำตลาดออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ Facebook /TikTok /Shopee รวมทั้งตลาดออฟไลน์ เช่น การขายหน้าร้าน Modern trade และตลาดต่างประเทศ และใช้ทุกช่องทางตลาดออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กว้างขวาง

5. ด้านการขยายผล มีการรวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชนทำการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตรตามฤดูกาล ทำเบเกอรี่ และเปิดเป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการสวนผลไม้ ขยายผลสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง

นอกจากนี้ จันท์เรอิ่งฟาร์ม (JR Farm) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ยังมีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาต่อยอดเพิ่มมูลค่าแปรรูปไข่ผ้า ให้มีความหลากหลายด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สารสกัดผ้า ใส่ในเครื่องสำอาง Protein – Hydrolysis เป็นต้น ผู้ที่สนใจอยากเข้าไปเยี่ยมชมเรียนรู้ที่ “จันท์เรอิ่งฟาร์ม (JR Farm)” ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี

.....

เกษตรจังหวัดเพชรบุรี พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี (To be DOAE Good Mentor) รุ่นที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และเข้าใจบทบาทของการเป็นพี่เลี้ยง สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการเป็นพี่เลี้ยงได้อย่างเหมาะสม

เกษตรจังหวัดเพชรบุรี พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี (To be DOAE Good Mentor) รุ่นที่ 3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และเข้าใจบทบาทของการเป็นพี่เลี้ยง สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการเป็นพี่เลี้ยงได้อย่างเหมาะสม

นายวันชัย นิลวงศ์ เกษตรจังหวัดเพชรบุรี มอบหมายให้นางสาวผุสดี จันทร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเกษตรอำเภอชะอำ และนางรัฐยา ชายศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กลุ่มอารักขาพืช เข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี (To be DOAE Good Mentor) รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 9 – 12 กุมภาพันธ์ 2568 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ ถนนแจ้งวัฒนะ จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และเข้าใจบทบาทของการเป็นพี่เลี้ยง สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการเป็นพี่เลี้ยงได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนแนวคิด/หลักการ ในการจัดทำระบบดูแลและพัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ (DOAE Onboarding Program) และเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นให้กับพี่เลี้ยง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีนายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร บรรยายพิเศษหัวข้อ “เมื่อเวทีแห่งนี้มีพี่เลี้ยง” และเปิดการฝึกอบรมและมอบประกาศนียบัตรให้ผู้จบหลักสูตรการอบรม

.....

เกษตรจังหวัดแพร่ ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร
ในพื้นที่รับประโยชน์อ่างเก็บน้ำแม่แคมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นางสาวอัญชลี ปัญญาภว เกษตรจังหวัดแพร่ เปิดเผยว่า เกษตรจังหวัดแพร่ ได้นำเกษตรกรตำบลสวนเขื่อน รุ่นที่ 2 จำนวน 30 ราย ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่รับประโยชน์อ่างเก็บน้ำแม่แคมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อขับเคลื่อนและขยายผลโครงการอ่างเก็บน้ำแม่แคมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร สามารถเพิ่มรายได้แก่ตนเองและครอบครัว และลดรายจ่ายในครัวเรือน โดยมีนางศุภภาพร ต่อสกุล เกษตรอำเภอลอง เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอลอง เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเด่นชัย ต้อนรับคณะดูงาน

ทั้งนี้ ได้รับการอนุเคราะห์สถานที่และได้รับความรู้ จากนางภัทรา จันทร์ศรี แปลงไร่นาสวนผสม ตำบลแม่จ๊ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ สาขาไร่นาสวนผสม ประจำปี 2567 และได้รับความอนุเคราะห์สถานที่จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ของนายสุริยา ชันแก้ว ซึ่งเป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. ที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ระดับประเทศ

.....

ชาวสวนมะม่วงวังทับไทรเมืองชาละวันครวญราคาผลผลิตตกুব เชิญชวนคนไทยช่วยกันบริโภคผลไม้ไทย

ชาวสวนมะม่วงพิจิตรโอดครวญราคาผลผลิตตกুবอย่างน่าใจหายจากเคยขายส่งออกต่างประเทศ กก.ละ 60 บาท วันนี้ราคาเหลือแค่ 30-40 บาท/กก. ส่วนราคาขายในประเทศเหลือแค่ กก.ละ 22-25 บาท ซึ่งสาเหตุกำลังการซื้อของต่างประเทศลดลงประกอบกับปีนี้อากาศหนาวหนัก หนาวนานส่งผลให้มะม่วงออกล่าช้าแต่จะมียาวต่อเนื่องไปจนถึงเดือน พฤษภาคม 68 ส่งสัญญาณวอนกระทรวงพาณิชย์คิดหาวิธีช่วยก่อนที่ชาวสวนจะม้วยมรณา

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 นายสายันต์ บุญยั้ง นายกสมาคมชาวสวนมะม่วงไทย และเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วงจังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นเกษตรกรและเจ้าของสวนมะม่วง ซึ่งตั้งอยู่ที่ ต.วังทับไทร อ.สาทเหล็ก จ.พิจิตร พาผู้สื่อข่าวและเจ้าหน้าที่ของ สนง.เกษตรจังหวัดพิจิตรลงพื้นที่ดูผลผลิต มะม่วงหลายสายพันธุ์ที่กำลังออกดอก ออกผล และ ถึงเวลาเก็บผลผลิตเพื่อออกสู่ตลาด โดย นายสายันต์ เกษตรกรชาวสวนมะม่วงวังทับไทร เปิดเผยและโอดครวญว่าปีนี้เนื่องด้วยสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้ผลผลิตมะม่วงนอกฤดูได้รับผลกระทบผลผลิตออกล่าช้า ซึ่งปกติผลผลิตนอกฤดูกาลควรจะต้องออกผลในช่วงเดือนธันวาคม 67 และช่วงเดือนมกราคม 68 ซึ่งจะเก็บผลผลิตขายได้ในช่วงเทศกาลตรุษจีน คือในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 68 แต่ปีนี้ผลผลิต-ราคาไม่ได้ดีอย่างที่คาดหวัง ในอดีตเคยขายมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกได้ กก.ละ 60 บาท แต่ปีนี้ขายได้แค่เพียง กก.ละ 30-40 บาท เรียกได้ว่าราคาลดหายไปเกือบครึ่ง แต่ราคาต้นทุนค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายากลับมีเพิ่มขึ้นจึงทำให้ชาวสวนมะม่วงพิจิตรมีแนวโน้มว่าจะขาดทุน

ในส่วนองราคาขายมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองภายในประเทศราคาก็ตกด้วยเช่นกัน มะม่วงเกรด A ขนาด 3 ผล/1 กก. ขายได้แค่เพียง กก.ละ 22-25 บาท เท่านั้น ซึ่งถือว่าถูกกว่าในรอบหลายปีที่ผ่านมา แต่ปริมาณผลผลิตปีนี้จะมีปริมาณใกล้เคียงกับทุกๆปีที่ผ่านมา แต่ตัวแปรจากอากาศที่หนาวเย็นเป็นระยะเวลาที่ยาวนานจึงทำให้มะม่วงสายพันธุ์ต่างๆในปีนี้จะออกผลผลิตและมียาวไปถึงเดือน พฤษภาคม 68 ให้ผู้บริโภคได้ซื้อกินกันแบบยาวๆไปเลย แต่ปีนี้ราคาไม่ดีการส่งออกก็ถดถอยจึงอยากขอรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ให้ช่วยหาวิธีช่วยขายมะม่วงให้ชาวสวนไม่ผลจังหวัดพิจิตรด้วย อีกทั้งอยากเชิญชวนไทยช่วยไทยให้ช่วยกันบริโภคมะม่วงซึ่งเป็นผลไม้ของไทยเพื่อเป็นการช่วยเหลือชาวสวนมะม่วงอีกช่องทางหนึ่งด้วย

สำหรับจังหวัดพิจิตรเป็นแหล่งปลูกมะม่วงที่มีคุณภาพระดับต้น ๆ ของประเทศ ซึ่ง จังหวัดพิจิตรมีพื้นที่ปลูกมะม่วงประมาณ 26,432 ไร่ จำนวนเกษตรกร 3,687 ครัวเรือน พันธุ์ที่นิยมปลูกและสร้างรายได้ คือ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ 4, มะม่วงฟ้าลั่น, มะม่วงเขียวเสวย พื้นที่ที่ปลูกมากที่สุดคือ อำเภอสามโก้ 18,535 ไร่ เกือบทุกสวนในอำเภอสามโก้ได้รับมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP มะม่วง) เสน่ห์ของมะม่วงวังทับไทร คือ บ่มแล้วไม่เสียเนื้อแน่นผิวสวย รสชาติหวาน หอม ผลโต กว่าแหล่งปลูกอื่น ๆ เนื่องจากสภาพของดินของตำบลวังทับไทรเป็นลักษณะดินแนวลูกรังปนทรายเหมาะสมกับการทำสวนไม้ผลทำให้ได้ผลผลิตดีมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของบริษัทส่งออกมะม่วง และ พ่อค้าที่รับซื้อมะม่วงในประเทศ

ด้านการตลาด การส่งออกแบ่งเป็น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง มีการส่งออกไปประเทศ เกาหลี ญี่ปุ่น รัสเซีย สิงคโปร์ มะม่วงเขียวเสวย ฟ้าลั่น มีการส่งออกไปยัง จีน เวียดนาม เป็นหลัก ซึ่งราคามะม่วงที่ทำการส่งออกจะอยู่ที่ 30-40 บาท ต่อกิโลกรัม สำหรับราคาในประเทศ กิโลกรัมละ 22-25 บาท

ท่านใดที่สนใจมะม่วงดีมีคุณภาพ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร 056-613423 ต่อ 103 ได้ในวันและเวลาราชการ หรือ นายสายันต์ บุญยิ่ง นายกสมาคมชาวสวนมะม่วงไทย โทร. 0821987891

.....

ไทยโพสต์

ชาวสวนมะม่วงวังทับไทรเมืองชาละวันครวญราคาผลผลิตตกুব เชิญชวนคนไทยช่วยกันบริโภคผลไม้ไทย

ชาวสวนมะม่วงพิจิตรโอดครวญราคาผลผลิตตกুবอย่างน่าใจหายจากเคยขายส่งออกต่างประเทศ กก.ละ 60 บาท วันนี้ราคาเหลือแค่ 30-40 บาท/กก. ส่วนราคาขายในประเทศเหลือแค่ กก.ละ 22-25 บาท ซึ่งสาเหตุกำลังการซื้อของต่างประเทศลดลงประกอบกับปีนี้อากาศหนาวหนัก หนาวนานส่งผลให้มะม่วงออกล่าช้าแต่จะมียาวต่อเนื่องไปจนถึงเดือน พฤษภาคม 68 ส่งสัญญาณวอนกระทรวงพาณิชย์คิดหาวิธีช่วยก่อนที่ชาวสวนจะม้วยมรณา

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 นายสายันต์ บุญยั้ง นายกสมาคมชาวสวนมะม่วงไทย และเกษตรกรแปลงใหญ่มะม่วงจังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นเกษตรกรและเจ้าของสวนมะม่วง ซึ่งตั้งอยู่ที่ ต.วังทับไทร อ.สาทเหล็ก จ.พิจิตร พาผู้สื่อข่าวและเจ้าหน้าที่ของ สนง.เกษตรจังหวัดพิจิตรลงพื้นที่ดูผลผลิต มะม่วงหลายสายพันธุ์ที่กำลังออกดอก ออกผล และ ถึงเวลาเก็บผลผลิตเพื่อออกสู่ตลาด โดย นายสายันต์ เกษตรกรชาวสวนมะม่วงวังทับไทร เปิดเผยและโอดครวญว่าปีนี้เนื่องด้วยสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้ผลผลิตมะม่วงนอกฤดูได้รับผลกระทบผลผลิตออกล่าช้า ซึ่งปกติผลผลิตนอกฤดูกาลควรจะต้องออกผลในช่วงเดือนธันวาคม 67 และช่วงเดือนมกราคม 68 ซึ่งจะเก็บผลผลิตขายได้ในช่วงเทศกาลตรุษจีน คือในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 68 แต่ปีนี้ผลผลิต-ราคาไม่ได้ดีอย่างที่คาดหวัง ในอดีตเคยขายมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองเพื่อการส่งออกได้ กก.ละ 60 บาท แต่ปีนี้ขายได้แค่เพียง กก.ละ 30-40 บาท เรียกได้ว่าราคาลดหายไปเกือบครึ่ง แต่ราคาต้นทุนค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่ายากลับมีเพิ่มขึ้นจึงทำให้ชาวสวนมะม่วงพิจิตรมีแนวโน้มว่าจะขาดทุน

ในส่วนองราคาขายมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองภายในประเทศราคาก็ตกুবด้วยเช่นกัน มะม่วงเกรดA ขนาด 3 ผล/1 กก. ขายได้แค่เพียง กก.ละ 22-25 บาท เท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าถูกกว่าในรอบหลายปีที่ผ่านมา แต่ปริมาณผลผลิตปีนี้จะมีปริมาณใกล้เคียงกับทุกๆปีที่ผ่านมา แต่ตัวแปรจากอากาศที่หนาวเย็นเป็นระยะเวลาที่ยาวนานจึงทำให้มะม่วงสายพันธุ์ต่างๆในปีนี้จะออกผลผลิตและมียาวไปถึงเดือน พฤษภาคม 68 ให้ผู้บริโภคได้ซื้อกินกันแบบยาวๆไปเลย แต่ปีนี้ราคาไม่ดีการส่งออกก็ถดถอยจึงอยากขอรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ให้ช่วยหาวิธีช่วยขายมะม่วงให้ชาวสวนไม่ผลจังหวัดพิจิตรด้วย อีกทั้งอยากเชิญชวนไทยช่วยไทยให้ช่วยกันบริโภคมะม่วงซึ่งเป็นผลไม้ของไทยเพื่อเป็นการช่วยเหลือชาวสวนมะม่วงอีกช่องทางหนึ่งด้วย

สำหรับจังหวัดพิจิตรเป็นแหล่งปลูกมะม่วงที่มีคุณภาพระดับต้น ๆ ของประเทศ ซึ่ง จังหวัดพิจิตรมีพื้นที่ปลูกมะม่วงประมาณ 26,432 ไร่ จำนวนเกษตรกร 3,687 ครัวเรือน พันธุ์ที่นิยมปลูกและสร้างรายได้ คือ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง, มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์ 4, มะม่วงฟ้าลั่น, มะม่วงเขียวเสวย พื้นที่ที่ปลูกมากที่สุดคืออำเภอสามโก้ 18,535 ไร่ เกือบทุกสวนในอำเภอสามโก้ได้รับมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP มะม่วง) เสน่ห์ของมะม่วงวังทับไทร คือ บ่มแล้วไม่เสียเนื้อแน่นผิวสวย รสชาติหวาน หอม ผลโต กว่าแหล่งปลูกอื่น ๆ เนื่องจากสภาพของดินของตำบลวังทับไทรเป็นลักษณะดินแนวลูกรังปนทรายเหมาะสมกับการทำสวนไม้ผลทำให้ได้ผลผลิตดีมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของบริษัทส่งออกมะม่วง และ พ่อค้าที่รับซื้อมะม่วงในประเทศ

ด้านการตลาด การส่งออกแบ่งเป็น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง มีการส่งออกไปประเทศ เกาหลี ญี่ปุ่น รัสเซีย สิงคโปร์ มะม่วงเขียวเสวย ฟ้าลั่น มีการส่งออกไปยัง จีน เวียดนาม เป็นหลัก ซึ่งราคามะม่วงที่ทำการส่งออกจะอยู่ที่ 30-40 บาท ต่อกิโลกรัม สำหรับราคาในประเทศ กิโลกรัมละ 22-25 บาท

ท่านใดที่สนใจมะม่วงดีมีคุณภาพ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร 056-613423 ต่อ 103 ได้ในวันและเวลาราชการ หรือ นายสายันต์ บุญยิ่ง นายกสมาคมชาวสวนมะม่วงไทย โทร. 0821987891

.....

จัดกิจกรรมรณรงค์เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

วันนี้(13 กุมภาพันธ์ 2568) เวลา 10.00 น. นายชูศักดิ์ ราชบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมด้วยนางอัจฉรา ราชบุรี รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดร้อยเอ็ด เปิดกิจกรรมเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่แปลงนานายผดุง เจริญตา หมู่ที่ 1 บ้านอีโคตร ตำบลศรีโคตร อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมี นายมงคล ยี่รัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด, นางละอองเพชร พุฒิพัฒน์พานิช นายอำเภोजตุรพักตรพิมาน หัวหน้าส่วนราชการ นักเรียน นักศึกษา และเกษตรกร เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก

นายมงคล ยี่รัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่าเนื่องจากสถานการณ์การเผาในพื้นที่การเกษตรของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าเกษตรกรจะทำการเผาในพื้นที่ทำนา พื้นที่ปลูกอ้อย และพื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ เพื่อเตรียมการเพาะปลูกในรอบต่อไป ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่ “การทำเกษตรแบบปลอดการเผา” อำเภोजตุรพักตรพิมาน จึงได้จัดงานเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

กิจกรรมประกอบด้วย การสาธิตการเฝ้าระวัง การแสดงนิทรรศการและให้บริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา ที่ส่งผลเสียทั้งต่อระบบนิเวศและทำลายจุลินทรีย์ในดินอีกด้วย

สวท.ร้อยเอ็ด FM 94 MHz

4 วัน · 🌐

ร้อยเอ็ด-จัดกิจกรรมรณรงค์เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

วันนี้(13 กุมภาพันธ์ 2568) เวลา 10.00 น. นายชูศักดิ์ ราชบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมด้วยนางอัจฉรา ราชบุรี รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดร้อยเอ็ด เปิดกิจกรรมเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่แปลงนายนายผดุง เจริญตา หมู่ที่ 1 บ้านอีโคตร ตำบลศรีโคตร อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมี นายมงคล ยี่รัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด, นางละอองเพชร พุฒิพัฒน์พานิช นายอำเภोजตุรพักตรพิมาน หัวหน้าส่วนราชการ นักเรียน นักศึกษา และเกษตรกร เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก

นายมงคล ยี่รัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่าเนื่องจากสถานการณ์การเผาในพื้นที่การเกษตรของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าเกษตรกรจะทำการเผาในพื้นที่ทำนา พื้นที่ปลูกอ้อย และพื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ เพื่อเตรียมการเพาะปลูกในรอบต่อไป ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่ “การทำเกษตรแบบปลอดการเผา” อำเภोजตุรพักตรพิมาน จึงได้จัดงานเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

กิจกรรมประกอบด้วย การสาธิตการเฝ้าระวัง การแสดงนิทรรศการและให้บริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา ที่ส่งผลเสียทั้งต่อระบบนิเวศและทำลายจุลินทรีย์ในดินอีกด้วย

.....

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด

4 วัน · 🌐

ร้อยเอ็ด โลกlobalต่อซัง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.00 น. ที่ แปลงนาชายผดุง เจริญตา หมู่ที่ 1 บ้านอีโคตร ตำบลศรีโคตร อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด นายชูศักดิ์ ราชบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมด้วย นางอัจฉรา ราชบุรี รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดร้อยเอ็ด เปิดกิจกรรมโกลบต่อซัง เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 โดยมี นายมงคล ยีรัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด, นาง ละอองเพชร พุฒิพัฒน์พานิช ขนายนอำเภोजตุรพักตรพิมาน ตลอดจน หัวหน้าส่วนราชการ นักเรียน/นักศึกษา และเกษตรกร เข้าร่วม

เนื่องจากสถานการณ์การเผาในพื้นที่การเกษตรของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรจะทำการเผาในพื้นที่ทำนา และพื้นที่ปลูกอ้อยเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเตรียมการเพาะปลูกในรอบต่อไป ดังนั้นเพื่อให้ เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่ “การทำการเกษตรแบบปลอดการเผา” อำเภोजตุรพักตรพิมาน จึงได้จัดงานโกลบต่อซัง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการเผาในพื้นที่ การเกษตร

ซึ่งมีกิจกรรมการสาธิตการโกลบต่อซัง การแสดงนิทรรศการและให้บริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะเป็นการสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา ต่อไป สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด

ร้อยเอ็ด...จังหวัดร้อยเอ็ด “เจ๋ง” ไถกลบตอซังข้าว
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น PM2.5

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.00 น. ที่ แปลงนายผดุง เจริญตา หมู่ที่ 1 บ้านอีโคตร ตำบลศรีโคตร อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด นายชูศักดิ์ ราชบุรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมด้วย นางอัจฉรา ราชบุรี รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดร้อยเอ็ด เปิดกิจกรรมไถกลบตอซัง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 โดยมี นายมงคล ยีรัมย์ เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด, นางละอองเพชร พุฒิพัฒน์พานิช ขนายนอำเภोजตุรพักตรพิมาน ตลอดจน หัวหน้าส่วนราชการ นักเรียน/นักศึกษา และเกษตรกร เข้าร่วม

เนื่องจากสถานการณ์การเผาในพื้นที่การเกษตรของจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรจะทำการเผาในพื้นที่ทำนา และพื้นที่ปลูกอ้อยเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเตรียมการเพาะปลูกในรอบต่อไป ดังนั้นเพื่อให้ เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตไปสู่ “การทำกรเกษตรแบบปลอดการเผา” อำเภोजตุรพักตรพิมาน จึงได้จัดงานไถกลบตอซัง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

ซึ่งมีกิจกรรมการสาธิตการไถกลบตอซัง การแสดงนิทรรศการและให้บริการด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะเป็นการสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา ต่อไป สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด

.....

สั่งห้ามเผา แก๊สที่ผิว? ลดฝุ่นจิ๋วด้วยชีวิตจิ๋ว “จุลินทรีย์”

- พื้นที่เกษตรกรรมมีจุดเผาไหม้สะสมสูงที่สุดในปี 2566 อยู่ที่ 55,470 จุด สะท้อนให้เห็นว่าภาคการเกษตรเป็นหนึ่งในส่วนสำคัญต่อการเกิดปัญหามลพิษทางอากาศ
- จุดความร้อนจำแนกตามพื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่นาข้าว คิดเป็น 38.02% ของจุดความร้อนในพื้นที่ภาคเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือไร่ข้าวโพดและไร่มันฝรั่ง 24.08% และอ้อย 9.90%
- โครงการหยุดเผาสุ่มน้ำชี ที่เริ่มขับเคลื่อนสังคมเกษตรกรให้เห็นและเปลี่ยนมาใช้ทางเลือกจุลินทรีย์แทนการเผาตั้งแต่ปลายปี 2567

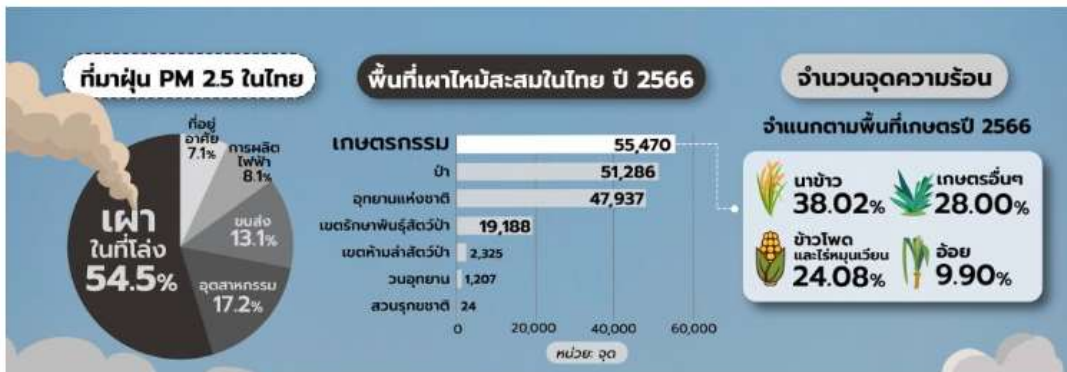
เกษตรกรกำลังถูกมองว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ทั้งที่ความจริงสาเหตุของการเผาทางการเกษตรส่วนหนึ่งเป็นเพราะข้อจำกัดจนไม่มีทางเลือก ภาคประชาสังคม ภาครัฐ และเกษตรกรกำลังหันมาสนใจหาทางออกมากขึ้น หนึ่งในแนวทางนั้นคือ “จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าว”

ฝุ่น PM2.5 จากภาคเกษตร

ปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 เป็นวาระสำคัญทั้งด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่หลายภาคส่วนพยายามแก้ไข หากเทียบจากโครงสร้างการบริหารจัดการ ร่าง พ.ร.บ.บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด จะเห็นได้ว่า 1 ใน 6 ต้นตอสำคัญของปัญหาฝุ่นคือ ภาคเกษตรกรรม ดังจะเห็นจากจุดความร้อนหรือ hotspot ที่มาจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร โดยเกษตรกรหลายรายไม่มีทางเลือกอื่นในการจัดการเศษวัสดุเหล่านี้

การเผาในที่โล่งคิดเป็นสัดส่วนที่สูงของแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 ทั้งหมด โดยข้อมูลพื้นที่เผาไหม้สะสมในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า พื้นที่เกษตรกรรมมีจุดเผาไหม้สะสมสูงที่สุดในปี 2566 อยู่ที่ 55,470 จุด สะท้อนให้เห็นว่าภาคการเกษตรเป็นหนึ่งในส่วนสำคัญต่อการเกิดปัญหามลพิษทางอากาศ ตรงกับงานวิจัยโดยทีม ASIA-AQ ร่วมกับ GISTDA และ NASA ที่รายงานว่า การเผาเศษซากชีวมวลเป็นต้นตอหลักที่ทำให้เกิดฝุ่น PM2.5 ในภาคเหนือของประเทศไทย

จุดความร้อนจำแนกตามพื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่นาข้าว คิดเป็น 38.02% ของจุดความร้อนในพื้นที่ภาคเกษตรทั้งหมด รองลงมาคือไร่ข้าวโพดและไร่มุมนเวียน 24.08% และอ้อย 9.90%

แม้ว่าการเผาในภาคเกษตรอาจมีเหตุผลและความจำเป็น แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยรวม และถือเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องเร่งแก้ไขไปพร้อม ๆ กับอีก 5 ภาคส่วน (เมือง คมนาคม ฝุ่นข้ามพรมแดน ป่าไม้ และอุตสาหกรรม)

นี่จึงเป็นที่มาของโครงการหยุดเผาทุ่งน้ำชี ที่เริ่มขับเคลื่อนสังคมเกษตรกรให้เห็นและเปลี่ยนมาใช้ทางเลือก จุลินทรีย์แทนการเผาตั้งแต่ปลายปี 2567 โดยดำเนินการในขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม พื้นที่ 4 จังหวัดรอบแม่น้ำชี และนำมาสู่วงเสวนาของโครงการ ร่วมกับตัวแทนเกษตรกรจากทั้ง 4 จังหวัด เล่าถึงความคืบหน้าและความสำเร็จของโครงการ

สั่งห้ามเผา แก่ที่ผิว?

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พยายามผลักดันนโยบายลดการเผาต่อซึ่งข้าวอย่างจริงจัง โดยมีทั้งมาตรการลงโทษผู้กระทำผิด และมาตรการเยียวยาช่วยเหลือเกษตรกร เช่น โครงการข้าวรักษ์โลกที่สนับสนุนเครื่องจักรกลทางการเกษตรอย่างรถไถกลบตอซึ่ง รถอัดฟาง รวมถึงการส่งเสริมตลาดอัดเม็ดอัดก้อนฟางข้าว

เกียรติศักดิ์ อาจหาญ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด ยกตัวอย่างการกำกับดูแลเรื่องการเผาภาคเกษตรในร้อยเอ็ดว่า

“ตามนโยบายรัฐส่งเสริมเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์งดใช้สารเคมี ลดก๊าซเรือนกระจก ลดการเผา เป็นนโยบายเชิงยุทธศาสตร์มาโดยตลอด กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการสื่อสาร สร้างการรับรู้มาเรื่อย ๆ ในประเด็นลดการเผาที่ส่งเสริมการไถกลบตอซึ่ง มากุปี”

แต่ในทางปฏิบัติ เกษตรกรยังคงเผชิญความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการขาดแคลนเครื่องจักรกลที่เพียงพอและทันเวลาสำหรับการทำนาปรัง ซึ่งมีเวลาเตรียมดินเฉลี่ยเพียง 30 วัน ก่อนน้ำจะท่วม เพื่อให้ทันต่อการเพาะปลูกรอบใหม่ หรือแม้กระทั่งการจ้างวานไถกลบตอซึ่ง ที่เอกชนบางเจ้าต้องการให้เผาก่อนไถ

เพ็ญศรี มีทองกลาง หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ เล่าถึงข้อจำกัด ว่าเกษตรกรยังต้องเผา เพราะเป็นทางเดียวในการกำจัดตอซึ่ง และให้ข้าวไม่เมาตอซึ่ง

“กาฬสินธุ์เป็นพื้นที่ดินดำน้ำชุ่มที่มีพื้นที่การปลูกเยอะ เกษตรกรที่ผ่านมาก็มีการเผาเยอะเช่นกัน คือเกษตรกรไม่มีทางเลือก คนจ้างไถเขาไม่อยากจะไถเพราะมันไถยาก ส่วนถ้าไถไปโดยไม่เผา ก็เกิดปัญหาข้าวเมาตอซึ่ง ไม่โต ให้ผลผลิตไม่ดี ทำให้เขาจำเป็นต้องเผา”

แม้รัฐจะมีโครงการสนับสนุน แต่จำนวนเครื่องจักรกลอาจยังมีไม่มากพอ หรือถึงแม้จะมีเพียงพอ แต่ก็อาจไม่ทันต่อความต้องการของเกษตรกรจำนวนมากที่ต้องการใช้เครื่องจักรกลในเวลาเดียวกัน ทำให้เกษตรกรบางส่วนยังคงเลือกวิธีการเผาตอซึ่งข้าวที่สะดวกและรวดเร็วกว่า หรือเพราะไม่มีตัวเลือกจัดการฟางวิธีอื่นแล้ว ที่จะทันการทำนาปรังในรอบถัดไป

กฤติกา เทพามาตย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น เปิดเผยความท้าทายในการทำงานเกษตรจังหวัด เพราะการสั่งห้ามเผาจำเป็นที่จะต้องมาพร้อมกับทางเลือกที่คุ้มค่ามากกว่า

“การเผาเป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมาว่าเป็นตัวสร้างปัญหา ปีที่ผ่านมาเราสร้างการรับรู้ นำแนวนโยบายในแผนงานปฏิบัติมาใช้ในพื้นที่ แต่เราอาจจะติดปัญหาว่า เวลาแนะนำอย่าเผาเผาไม่ดี แต่เค้าสะท้อนกลับมาว่า ไม่เผาแล้วเค้าจะต้องทำยังไง”

“อย่างพื้นที่นาปรัง วิถีชีวิตคือมันเร่งรีบ กังเรื่องเวลาให้กินน้ำที่ปล่อยมา และต้องมีเครื่องจักรที่จะต้องกันช่วงนั้น พื้นที่ขนาดเล็กถ้าไม่เผารดโตก็เข้าไม่ได้ ถ้าเขาไม่เผามันก็ไม่กัน”

นอกจากนี้ การเข้าถึงเทคโนโลยีและข้อมูลของเกษตรกรแต่ละรายก็แตกต่างกัน เกษตรกรบางส่วนอาจยังไม่ทราบถึงทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการเผา หรืออาจขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องจักรกลหรือนวัตกรรม เพื่อจัดการฟางข้าวอย่างถูกวิธี

สิ่งมีชีวิตช่วยสลายตอซัง “จุลินทรีย์”

ผลการศึกษาค้นพบว่า จุลินทรีย์สามารถผลิตเอนไซม์ที่ช่วยย่อยสลายตอซังข้าวได้ภายใน 10-14 วัน เป็นระยะเวลาที่รวดเร็ว พอให้ชาวนาสามารถเตรียมพื้นที่เพาะปลูกในรอบถัดไป (หน้านาปรัง ก่อนน้ำท่วม) ได้ทันที

รศ. ไกรเลิศ ทวีกุล ที่ปรึกษาโครงการหยุดเผาหมู่บ้านชี้ เล่าว่า

“เกษตรกรที่ใช้จุลินทรีย์เห็นชัด กำไมข้าวงามขึ้นเยอะ ชาวบ้านบอก 80% ข้าวดีข้าวแดง ไม่มี 70% วัชพืชไม่มี ที่ไปเยี่ยมบ้านต่าง ๆ ในขอนแก่น ยืนยันเสียงเดียวกัน”

“การที่น้ำไปถมหมักตอซัง มันดึงไนโตรเจนมาเองได้ น้ำก่ำหรือที่ชาวบ้านเรียกน้ำสนิมในแปลงนาก็ลดลง”

รศ.ไกรเลิศ เล่าถึงการดำเนินการทำแปลงสาธิตของโครงการหยุดเผาหล่มน้ำชี ที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจและเพิ่มแรงจูงใจ

“โครงการมีแรงจูงใจอย่างการชวนคนมาลองใช้จุลินทรีย์มีรางวัลหมื่น ถ้าเข้าร่วมเป็นแปลงสาธิตก็จะให้จุลินทรีย์ฟรี มีการประกวดชุมชนไม่เผาตอซังดีเด่น วิธีเหล่านี้คือการกระตุ้น การดึงชุมชนมาเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูล เหมือนมีเอเจนต์เป็นเกษตรกร จนเริ่มมีชาวบ้านถามอาจารย์ว่าซื้อที่ไหนและอยากรับจุลินทรีย์มาขายเอง”

จุลินทรีย์มีหน้าที่ย่อยสลายตอซังข้าว เปลี่ยนตอซังซึ่งอุดมไปด้วยธาตุอาหารให้กลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงให้ต้นข้าวดูดซึมสารอาหารในดินได้ดียิ่งขึ้น ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี และยังช่วยย่อยสลายมวลชีวภาพอื่น ๆ ในนาข้าว

จุลินทรีย์ยังมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศในดิน โดยจะช่วยสร้างแหล่งอาหารให้สิ่งมีชีวิตในดินอย่างแมลงได้เดือน กบ เขียด ซึ่งจะช่วยพรวนดินให้โปร่ง ร่วนซุย เพิ่มออกซิเจนในดิน ทำให้ดินมีชีวิตชีวาและอุดมสมบูรณ์ขึ้น ส่งผลให้ต้นข้าวแข็งแรง มีภูมิต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช

ยิ่งไปกว่านั้น จุลินทรีย์ยังช่วยย่อยเมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ปะปนมากับรถไถหรือรถเกี่ยวข้าว ช่วยลดปัญหาข้าวติด ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการเพาะปลูกข้าว ทำให้ชาวนามีผลผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เพราะเป็นนวัตกรรมทางการเกษตรที่ใหม่ รศ.ไกรเลิศ เล่าว่า เกษตรกรเริ่มใช้จุลินทรีย์ และมีการทำทดลองเปรียบเทียบผลผลิตเอง

“ชาวบ้านใช้จุลินทรีย์ในแปลงสาธิตโดยเปิดให้เกษตรกรเข้าไปพูดคุยได้ ให้ความหลากหลายว่าข้าวงามต่างกันยังไง โดยลองใช้จุลินทรีย์กึ่งของพัฒนาที่ดิน กรมเกษตร นี่คือชาวบ้านเป็นนักวิจัยแล้วนะครับ รู้จักลองเปรียบเทียบกัน”

รศ.ไกรเลิศ ยกตัวอย่าง

แปลงนาสาธิตการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซังของผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านได้เปรียบเทียบแปลงที่ใช้จุลินทรีย์กับแปลงที่เผา ทั้งด้านผลผลิตและเปรียบเทียบต้นทุนและกำไร

วิธีการเตรียมสารละลายและการใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน และมีต้นทุนที่คุ้มค่ากว่าเมื่อเทียบกับวิธีอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน อย่างตารางข้อมูลจากผลการสำรวจของโครงการเรน ที่แสดงให้เห็นว่า จุลินทรีย์คุ้มมากกว่าการใช้รถแทรกเตอร์ไถกลบทั้งส่วนต้นทุนและกำไร

“ช่วงที่ผ่านมามีเรื่องน้ำหมักชีวภาพที่ส่วนมากเป็นกลุ่มจุลินทรีย์ย่อยสลาย ในส่วนนักปฏิบัติก็ไม่เชี่ยวชาญ ปัจจุบันมีเข้ามาหลายตัว เมื่อได้ยีนตัวนี้ชาวบ้านบางคนเริ่มใช้ฉีดพ่นแปลงนาร่วมกับโครงการที่เราส่งเสริมการไถกลบ”

เกียรติศักดิ์ อวหาญ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืชจังหวัดร้อยเอ็ด สังก่อนมูมองฝิ่งเกษตรจังหวัด

จุลินทรีย์ กับอนาคตที่ต้องไปต่อ

หลังจากประสบความสำเร็จในการทดลองใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซังข้าวในพื้นที่นำร่องบริเวณลุ่มน้ำชี ขั้นตอนต่อไปคือการขยายผลให้เกิดผลลัพธ์ในวงกว้าง สร้างตลาดรองรับ และจูงใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการงดเผา

แม้ว่าหลายภาคส่วนจะเริ่มตระหนักถึงประโยชน์ของจุลินทรีย์ในการจัดการฟางข้าว แต่เสียงสะท้อนจากเกษตรกรในหลายพื้นที่บ่งชี้ว่า จุลินทรีย์ยังเป็นเพียงหนึ่งในทางเลือกเท่านั้น การที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีกลไกและมาตรการสนับสนุนที่ชัดเจน

อย่างไรก็ตาม การขยายผลจุลินทรีย์ในครั้งนี้ จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน โดยมีตัวอย่างเสียงสะท้อนจากเกษตรกรแต่ละจังหวัดเป็นตัวอย่างความท้าทายในการจัดการปัญหาเผาฟาง

ร้อยเอ็ด: เกียรติศักดิ์ อวหาญ หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืชจังหวัดร้อยเอ็ด มองว่าการตื่นตัวเรื่องจุลินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่อยู่ที่ประมาณ 7 เต็ม 10 เหลืออีก 3 ที่ยังรอดูการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตหลังใช้จุลินทรีย์ในแปลงสาธิตก่อน นอกจากนี้ เกียรติศักดิ์ยังฝากความท้าทายในการเผยแพร่จุลินทรีย์ต่อไป ดังนี้:

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม: เสนอให้เปลี่ยนผ่านเพื่อนบ้าน ในกลุ่มกิจกรรมการเกษตร ให้แนะนำกันและ ประสานต่อกัน เริ่มจากผลเชิงบวกจากจุลินทรีย์ ว่ามันย่อยดินนะ เพื่อนบ้านก็จะเปลี่ยนทัศนคติ
2. เชนโยบาย: อาศัยทางผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญเรื่องเกษตรกรในพื้นที่เผา เยอะ เสี่ยงเผาซ้ำ เบื้องต้นสนับสนุนปัจจัย สนับสนุนค่าแรง เพราะการทำงานมันมีค่าใช้จ่าย
3. เศรษฐกิจการเงิน: ถ้าประกาศว่าโรงสีผมไม่รับซื้อข้าวจากนาที่เผา มันก็เหมือนเชนนโยบาย ถ้าภาค ตลาด ผมซื้อแต่ผมลดราคาเพราะพื้นที่เผา อาจจะใช้มาตรการลดราคา อย่าไม่รับซื้อเลย
4. มีความท้าทายอีกคือนอกจากจุลินทรีย์ในพื้นที่ระบบชลประทานที่ดี เราไปใช้ในพื้นที่น้ำแห้งนาแห้งได้ ไหม ก็ท้าทายตามมา เกี่ยวพันเรื่องค่าใช้จ่าย จุลินทรีย์เป็นสิ่งที่ดี ช่วยย่อยสลายเศษซากพืช ถ้าเอกชน มีกำลังซื้อ ก็กรุณารับซื้อผลผลิตจากพื้นที่ที่ไม่เผาให้ราคาที่ดีหน่อย

กาฬสินธุ์: หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช จังหวัดกาฬสินธุ์ เพ็ญศรี มองเห็นความท้าทายในเชิงงบประมาณและเงิน ทุน ที่เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการเผาสู่การลงทุนใช้จุลินทรีย์

“การบูรณาการการทำงานของส่วนภูมิภาค ก้องถิ่น ส่วนกลาง มาช่วยพี่น้องเกษตรกรให้ เขาไม่เผาในพื้นที่การเกษตร และอาจจะสนับสนุนปัจจัยบางส่วน เช่นจุลินทรีย์หรือช่วยไถ อาจจะไม่ให้ฟรีทั้งหมด อาจจะให้พี่น้องสมทบบ้าง 50% 25% ที่เหลือก็ซัพพอร์ตพี่น้อง ใน เรื่องแหล่งเงินสนับสนุน มองว่าก้องถิ่นมีส่วนร่วมได้อีกช่องทางได้ ช่วยส่งเสริมอาชีพให้ พี่น้องเกษตรกร”

“สร้างความร่วมมือร่วมของเกษตรกร มีความเป็นเจ้าของ ทำให้การทำงานเรายังยืนมากขึ้น ถ้าเราให้ฟรีไป บางทีเกษตรกรก็เห็นความสำคัญน้อย”

มหาสารคาม: สมพร นามพิลา เกษตรจังหวัด กล่าวถึงภาครัฐและภาคนโยบาย ที่ควรออกนโยบายเพิ่มแรง จูงใจและการสนับสนุนให้ใช้จุลินทรีย์ รวมถึงทำตามนโยบายจูงใจที่บังคับใช้อยู่แล้วด้วย

“ความท้าทายอยู่ที่นโยบายภาครัฐว่าจะจริงจังกขนาดไหน วันนี้กระทรวงเกษตรฯ ประกาศออก มาแล้วว่าให้หยุดเผา ถ้าเผาจะงดให้เข้าร่วมโครงการภาครัฐ เขาจะเอาริงขนาดนั้นรีเปลา ต้องรอดู”

“ผมสังเกตเรื่องอ้อยมา 2 ปีผมมาอยู่มหาสารคาม ที่มีนโยบายถ้าอ้อยใครไม่เผารัฐบาลจะสนับสนุน 120 บาทต่อตัน ตั้งแต่อยู่มายังไม่เห็นได้เงินชักรายเลย นโยบายมี แต่พอเกษตรกรส่งอ้อยไปกลับไม่ให้เงิน แล้วจะให้เขาหยุดเผาได้อย่างไร น่าจะจริงจังกับประกาศที่ออกมา”

สมพร เน้นย้ำความสำคัญของการเข้าใจสถานการณ์เกษตรกร ทั้งปัจจัยอย่างอายุและกลุ่มของเกษตรกรต่างๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน

“พี่น้องเกษตรกรส่วนใหญ่มีแต่คนแก่หรือคนชราที่ทำการเกษตร ถ้าเราไปเพิ่มให้เขาเอา จุลินทรีย์ไปฉีดก็เป็นการเพิ่มภาระให้เขา ปัจจุบันพี่น้องก็รับจ้างเอาทั้งหมด เป็นการลงทุน ไถ ก็จ้าง ดำนา ก็จ้าง หว่าน ก็จ้าง นี่เป็นเรื่องที่ท้าทาย รัฐและเอกชนควรมีแรงจูงใจ สนับสนุน เครื่องจักรกลฟรี สนับสนุนเงินทุนให้กลุ่มเกษตรกร”

ขอนแก่น: กฤติกา เทพามาตย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น มองถึงปัจจัยของความตระหนักรู้ถึงทางเลือกจุลินทรีย์ที่ยังมีน้อยอยู่ และเกษตรกรที่รับรู้ถึงจุลินทรีย์ก็ควรเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้ในราคาที่คุ้มค่าด้วย

“ความท้าทายของขอนแก่นที่ต้องปรับให้ได้คือ ทำยังไงเกษตรกรจะเปลี่ยนพฤติกรรมตัวเอง ได้ให้ไม่เผา ปัจจุบันมีหลายสาเหตุ ทั้งเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ ให้ได้รับทราบถึงโทษและคุณของการเผามากขึ้น”

“อีกประเด็นคือสิ่งที่มาตอบโจทย์ไม่เผา อย่างจุลินทรีย์ที่ให้เกษตรกรมีตัวเลือกมากขึ้น ตอนนี้เรื่องไร้อ้อย เราหาตัวช่วยเรื่องการเผาใบอ้อย และอีกอันคือผลิตภัณฑ์ ทำยังไงเกษตรกรเข้าถึงตัวนี้มากขึ้นทั้งแหล่งซื้อจำหน่ายหรือราคาที่เกษตรกรจับต้องได้ ถึงมันจะดี ถ้ามันแพงเกษตรกรก็ไม่เอาเหมือนกัน”

ต่อยอดทางออก ไปให้ไกลกว่า จุลินทรีย์

ล่าสุด โครงการเรน (Rain) ประกาศพร้อมนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในปีนี้ รวมถึงแสดงความยินดีเปิดรับ จุลินทรีย์จากภาคเอกชนเพิ่มเติม เพื่อนำมาทดลองและขยายผลในวงกว้าง ซึ่งถือเป็นสัญญาณที่ดีของการร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคม เอกชน ภาครัฐ และเกษตรกรเอง ในการผลักดันให้จุลินทรีย์เป็นทางเลือกหลักในการจัดการฟางข้าว

“เรามองว่า การสื่อสารไปยังคนหมู่มากเป็นสิ่งสำคัญ คนมองว่าเกษตรกรจะต้องแบกรับภาระเรื่องการเผาไม่เผา ทำให้เกษตรกรถูกโจมตีมากมาย”

ชนากานต์ พุทธิ กุพชกะ ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โครงการเรน เผยถึงแผนอนาคตในการดำเนินการของโครงการหยุดเผาฟางข้าวและโครงการเรน โดยเปิดเผยว่าจะมีการศึกษาตลาดเพิ่มเติม เปิดรับจุลินทรีย์ภาคเอกชนเพิ่มเติม และเพิ่มการเข้าถึงจุลินทรีย์ผ่านชุมชน

“อยากให้ความมั่นใจว่าเราจะเดินหน้าโครงการนี้ต่อ เรามีการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเทียบกับการไถกลบและการเผา เพื่อสร้างความมั่นใจว่าแนวทางนำเสนอการใช้จุลินทรีย์เป็นทางเลือกที่คุ้มค่าและน่าใช้”

“ตอนนี้โครงการเราส่งเสริมอยู่สองตัว แต่เราเปิดรับจุลินทรีย์ของเอกชนทุกภาคส่วน และภาครัฐ ช่วยกระจายจุลินทรีย์ให้เกษตรกรเข้าถึงง่ายที่สุด และมีโปรแกรมให้เกษตรกรเข้าถึง สำหรับคนที่ไม่อยากผลิตเอง ทำความร่วมมือกับผู้ขายในพื้นที่ ร้านเคมีภัณฑ์ให้เกษตรกรหาซื้อได้ง่ายในชุมชน รวมถึงเกษตรกรรวบรวมออเดอร์ สั่งซื้อผ่านพาร์ทเนอร์ของเรา”

รศ.ไกรเลิศ ที่ปรึกษาโครงการ เปิดเผยถึงเป้าหมายโครงการเพิ่มเติม โดยหลังจากฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้เกษตรกรให้เปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้จุลินทรีย์แล้ว ในปัจจุบันโครงการจึงเริ่มสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้ชาวนาจัดแปลงสาธิต เพื่อเผยแพร่การทดลองใช้จุลินทรีย์สู่เกษตรกร 6,000 คนภายในเดือนกุมภาพันธ์นี้ และให้เพิ่มเป็น 20,000 คนก่อนสิ้นสุดโครงการ

นอกจากงานส่วนจุลินทรีย์แล้ว ชนากานต์ เล่าถึงการทำแพลตฟอร์มติดตามจุดความร้อนสำหรับภาคท้องถิ่น และการขยายโครงการจุลินทรีย์ไปสู่พื้นที่อื่น ๆ

“โครงการกำลังทำงานร่วมกับภาคเอกชนอย่าง ListenField สร้างแพลตฟอร์มติดตาม hotspot เป็นข้อมูลจาก GISTDA ช่วยให้เราเห็นข้อมูลและบริหารจัดการ แก้ปัญหาได้ทันที เพราะเกษตรกรตำบล/อำเภอ ไม่ได้เข้าถึงข้อมูลนี้ได้ขำยนัก เราตั้งใจว่าแพลตฟอร์มนี้ ให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าถึงได้เพื่อไปบริหารจัดการพื้นที่ตัวเอง”

“ในปีนี้ เริ่มมีการคุยว่าเราจะขยายโครงการไปที่ไหนบ้างอย่างชัยภูมิ โคราช เชียงราย และวันนี้เราเริ่มการทำงานกับจังหวัดอ่างทอง ทางจังหวัดเค้ามาพูดว่าอยากทำแบบนี้และตั้งเป้าว่าจะปลอดการเผาทั้งจังหวัด ถ้าพื้นที่ไหนสนใจเพิ่มเติมเราก็ยินดีร่วมทำงานด้วย”

หากทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างจริงจัง การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวก็จะเป็นเพียงโครงการนำร่อง แต่จะกลายเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรไทยในการจัดการฟางข้าว ลดการเผา และสร้างผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของประเทศ

หากทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างจริงจัง การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวก็จะเป็นเพียงโครงการนำร่อง แต่จะกลายเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรไทยในการจัดการฟางข้าว ลดการเผา และสร้างผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของประเทศ

ยุทธพร พิรุณสาร รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น มาร่วมฟังเสวนาวิชาการเรื่องจุลินทรีย์ และแสดงความสนใจจากภาครัฐว่า

“แม้จะมีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรทุกปี แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมยังไม่เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม เราต้องหาแนวทางที่จะทำให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรได้จริง ไม่ใช่เพียงแค่การจัดกิจกรรมแล้วจบไป”

“อยากเดินร่วมกับโครงการไม่เผาสุ่มน้ำซังนี้ อยากเห็นเกษตรกรที่แปลงที่ไร่ได้รับความรู้ ได้เปลี่ยนพฤติกรรมเลิกเผาอย่างสิ้นเชิง น่าจะเป็นประโยชน์และน่าจะเอาไปเสนอกับรัฐบาลได้”

สสท. 5 สงขลา และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือแนวทางขับเคลื่อนความร่วมมือทางวิชาการและสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ภาคใต้

สสท. 5 สงขลา และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือแนวทางขับเคลื่อนความร่วมมือทางวิชาการและสนับสนุนการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ภาคใต้

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา นำโดย นางสุนิภา ศิริনারถ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา และคณะ ร่วมหารือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำโดย รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวรรณ วัฒนจันทร์ คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาวิชาการด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการส่งเสริมการเกษตร ตามบันทึกความเข้าใจ(Memorandum of Understanding : MOU)ระหว่าง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กับ กรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2568 ณ ห้องประชุม 122 คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นางสุนิภา ศิริনারถ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากการเกษตรที่ 5 จังหวัดสงขลา กล่าวว่า การขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างทางวิชาการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กับ กรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาบุคลากร เจ้าหน้าที่เกษตร และบุคลากรเกษตรกร โดยการจัดหลักสูตรการเรียนรู้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก และให้โควตาในการเข้าศึกษาต่อแก่สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ทู่นักศึกษามูลนิธิชัยพัฒนา

2. ด้านการพัฒนาและวิจัยด้านการเกษตร โดยทั้งสองฝ่ายจะสนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ร่วมกัน ทั้งในส่วนของการทำงานวิจัย และการเป็นนักวิจัยร่วมของโครงการต่างๆ ได้แก่ การจัดเก็บพันธุกรรมทุเรียนพื้นบ้าน การจัดการทุเรียนหลังการเก็บเกี่ยว การตรวจ fingerprint ของพืชเศรษฐกิจและพืชอัตลักษณ์ในพื้นที่ภาคใต้ การจัดทำแคตตาล็อกเทคโนโลยีพร้อมใช้ (Appropriate Technology) เพื่อแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่

3. ด้านการให้บริการและการแลกเปลี่ยนวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะลดค่าบริการตรวจวิเคราะห์ดิน ตรวจวิเคราะห์ใบปาล์ม สำหรับเกษตรกรตามเงื่อนไขที่ สสท.5 สงขลา กำหนด รวมทั้งการสนับสนุนบุคลากรในการร่วมเป็นวิทยากรระหว่างกัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และกรมส่งเสริม

การเกษตร ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) โครงการการพัฒนาวิชาการด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการส่งเสริมการเกษตร เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2567 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาการด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการส่งเสริมการเกษตร เพื่อทำวิจัยและพัฒนาาร่วมกันในหัวข้อเรื่องที่จะใช้แก้ปัญหาทางการเกษตร พร้อมทั้งขยายผลโครงการวิจัยทางด้าน การเกษตรที่มีศักยภาพสู่การใช้ประโยชน์ในพื้นที่การเกษตร ตลอดจนเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งสองฝ่าย โดยแบ่งปันทรัพยากรทางการเรียนการสอน การวิจัย บุคลากร นักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลด้านการส่งเสริมการเกษตรซึ่งกันและกัน สำหรับขอบเขตของความร่วมมือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และกรมส่งเสริมการเกษตร เห็นพ้องร่วมกันในการพัฒนาทางวิชาการส่งเสริม การเกษตร วิชาการเกษตร เคหกิจเกษตร วิศวกรรมเกษตร เศรษฐศาสตร์เกษตร เยาวชนเกษตร เกษตรกรรุ่นใหม่ Smart Farmer วิสาหกิจชุมชน ธุรกิจเกษตร ธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การตลาดสินค้าเกษตร และงานวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่และเกษตรกร นำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไป ใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งร่วมกันผลักดันและส่งเสริมการดำเนินงานใน การพัฒนาวิชาการวิจัยและวิชาการทั้งสองหน่วยงาน

“การขับเคลื่อนงานของทั้งสองฝ่ายจะสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือตามขีดความสามารถ และ ภายใต้กฎหมาย ข้อบังคับ และหรือระเบียบของแต่ละฝ่ายภายใต้ขอบข่ายแนวทางการดำเนินการความร่วมมือ ตามบันทึกความเข้าใจนี้ โดยทั้งสองฝ่ายจะสนับสนุนทรัพยากร บุคลากร และงบประมาณในลักษณะบูรณา การ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะมีผู้แทนเพื่อเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจนี้ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่สนับสนุนบุคลากรและ ทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อนำผลงานวิจัยและเทคโนโลยีที่พร้อมใช้ไปแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีหน้าที่สนับสนุนความรู้ทางวิชาการ ผลงานวิจัยที่มีประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่กรม ส่งเสริมการเกษตรเพื่อถ่ายทอดแก่เกษตรกรต่อไป” นางสุนิษา กล่าวทิ้งท้าย

.....

กลุ่มอาชีพพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง
 แจ็งเกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของหนอนหน้าแมวในปาล์มน้ำมัน

ช่วงนี้สภาพอากาศแปรปรวน มีฝนฟ้าคะนองในหลายพื้นที่ อากาศร้อนในช่วงกลางวัน อากาศเย็นในตอนเช้า ตอนเย็นและค่ำ เตือนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันทุกระยะการเจริญเติบโต เตรียมรับมือหนอนหน้าแมว เข้าทำลายใบปาล์มน้ำมัน หนอนวัยเล็กจะกัดกินผิวใบ เมื่อหนอนโตขึ้นจะกัดกินจนใบขาด ถ้าระบาดรุนแรงใบจะถูกกัดจนเหลือแต่ก้านใบ ทำให้ผลผลิตลดลง ต้นชะงักการเจริญเติบโต

นางสาวกวิสรา สมบัติเทพสุทธิ์ หัวหน้ากลุ่มอาชีพพืช กล่าวว่า หากพบการเข้าทำลายของหนอนหน้าแมว เกษตรกรควรใช้วิธีป้องกันกำจัดแบบผสมผสานคือ การใช้วิธีกล การใช้ชีววิธี และการใช้สารเคมี โดยมีวิธีป้องกันกำจัด ดังนี้

การใช้วิธีกล

- ตัดใบย่อยที่มีหนอนหรือจับผีเสื้อ ซึ่งเกาะนิ่งในเวลากลางวันตามใต้ทางใบปาล์มน้ำมันหรือเก็บดักแต่ตามใบและชอกโคนทางใบรอบต้นมาทำลาย
- ใช้กับดักแสงไฟ โดยใช้แสงไฟ black light วางบนกะละมังพลาสติก ซึ่งบรรจุน้ำผสมผงซักฟอกให้หลอดไฟอยู่เหนือน้ำประมาณ 5-10 เซนติเมตร วางล่อผีเสื้อช่วงเวลา 18.00-19.00 น.

การใช้ชีววิธี

- ฟันเชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส อัตรา 80 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร

การใช้สารเคมี (พ่นให้ทั่วเมื่อพบหนอนทำลายเฉลี่ย 20 ตัวต่อทางใบ พ่นซ้ำตามความจำเป็น)

- ฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
- คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- พิโพรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร
- ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร
- อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
- เคลทาเมทริน 3% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ
- อีโทเฟนพรอกซ์ 20% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร

การใช้วิธีผสมผสาน

- การใช้กับดักแสงไฟล่อผีเสื้อในช่วงที่ดักแต่กำลังออกเป็นผีเสื้อสลับกับการใช้สารฆ่าแมลงหรือเชื้อแบคทีเรีย ในช่วงเป็นหนอนวัยเล็ก
- การใช้เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิสสลับกับ

การใช้สารฆ่าแมลง

หากเกษตรกรต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง หรือ สำนักงานเกษตรอำเภอใกล้เคียง

.....